

**VLA
DIS
SPĀRE
GĀJIENS
AR KLIBO
ZIRDZINU**

Z ZVAIGZNE

821.174-3

Sp 160

STARPTAUTISKĀ RAKSTNIEKU
UN TULKOTĀJU MĀJA

Autors izsaka pateicību Ventspils Starptautiskajai Rakstnieku
un tulkotāju mājai par atbalstu grāmatas tapšanā.

Vāka dizaina un ilustrāciju autore *Krista Jūlija Kreišmane*

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana
vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība
Krimināllikuma 148. pantā.

© Vladis Spāre, 2020

© Izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2020

ISBN 978-9934-0-8532-1

ZEMENES MAZAJAM BRĀLIM

- Vai esat lasījis Haufa pasakas?
- Protams, bet jūs gribējāt pastāstīt par savu mazo brāli.
- Man liekas, ka es jums vienreiz par to stāstīju.
- Tas nekas.
- Ziniet, es pat gribēju uzrakstīt par to stāstu, bet tad atteicos no šī nodoma.
- Kāpēc?
- Borhess teica, ka vajag rakstīt nevis par to, ko esat pārdzīvojis, bet par to, ko spējat iztēloties. Mans brālis vienkārši nomira. Kad kāds vienkārši nomirst, tad tur nekāds īpašais stāsts nesanāk.
- Jā, kapsētas pilnas ar tādiem stāstiem.
- Tur jau tā lieta. Es viņam nesu zemenes uz bērnu slimnīcas tuberkulozes nodaļu. Es biju vecākais brālis.
- Jūs sakāt: es biju.
- Nē, nu, protams, arī tagad esmu. Man bija jābrauc uz Pārdaugavu ar diviem tramvajiem, ar pārsēšanos. Man bija septiņi gadi.

– Jūs tik maziņu laida braukt vienu pašu pa pilsētu?

– Kad es augu, bērni bija patstāvīgāki. Māte dzēra, tāpēc es braucu viens. Es salasīju dārzā zemenes, mums bija pāris dobes, bet bija lietaina vasara un zemeņu bija maz. Es tās salasīju no avīzes uztītā turziņā un vedu brālim cauri pilsētai uz slimnīcu. Ceļš maksāja divreiz pa trīs kapeikām turp un tikpat – atpakaļ. Tā bija ļoti lietaina vasara, un, kad es nonācu galā, biju viss slapjš un arī zemeņu turza knapi turējās kopā. Ārsti teica, ka tieši lietus un mitrums ir pats sliktākais plaušu slimniekiem, un tā arī bija, jo mans brālis briesmīgi klepoja. Tajā korpusā nevienu nelaida iekšā, tur bija mūžīga karantīna, tā bija tāda koka baraka, tā vēl tagad ir tur. Bet varēja pieiet pie pirmā stāva loga un palūgt, lai pasauca brāli. Manu brāli parasti pasauca, un mēs runājāmies. Tur bija pat pāris ķieģeļi, uz kuriem pakāpties.

– Par ko jūs runājāt?

– Atceros, ka mēs runājāmies caur restēm. Bet par ko, īsti neatceros. Laikam centos viņam stāstīt Haufa pasakas, saviem vārdiem, protams. Viņš klausījās un ēda zemenes, bet es skatījos, kā viņš ēd, viss izdēdējis un pelēks. Viņš teica, lai es arī ēdu kopā ar viņu, bet es atteicos, es teicu, ka man negaršo. Es domāju, ka zemenes viņu izārstēs, jo visi teica, ka pie tuberkulozes galvenais ir veselīgs uzturs. Vārdu sakot, man likās, ka es labāk par ārstiem ārstēju brāli. Ar zemenēm. Nedaudz smieklīgi, vai ne?

– Tur nav nekā smieklīga, bet vai tiešām māte ne-maz neapciemoja jūsu brāli?

– Visu laiku jau mēs braucām divatā, un tikai tad, kad brālim kļuva pavisam nelabi, viņa sāka drausmīgi dzert. Tāpēc es braucu viens, jo mammai visu laiku bija slikti, viņa it kā cēlās, lai brauktu, bet vienmēr atkrita dīvanā. Tagad es saprotu, ka viņai vienkārši neizturēja nervi. Viņa sabruka.

– Drausmīgi.

– Visi tā saka, bet es zinu, ka viņa brauktu, ja varētu. Bet viņa nevarēja, un mājās bija drausmīgs bardaks. Bet es katru dienu braucu pie brāļa, dažreiz pa zaķi, kad mātei nebija naudas. Mūsu zemenes izbeidzās, un es sāku tās zagt kaimiņu dārzā. Kad brālis prasīja, kur ir mamma, es teicu, ka viņa ir komandējumā. Viņa bija žurnāliste, tāpat kā es.

– Jūs esat rakstnieks.

– Kad mans brālis ēda zemenes, es paslepus riju siekalas, tās lielās ogas izskatījās tik garšīgas, ka man bija grūti noturēties, tāpēc es skatījos uz slimnīcas parka kokiem, kas auga visapkārt barakai. Tajā dienā, kad viņš nomira, es piegāju pie loga un palūdzu, lai palātas biedri viņu pasauc, bet man pateica, ka viņš ir miris, nosmacis naktī, kamēr es ložņāju kaimiņu dobēs. Lietus bija pārgājis, bet saules nebija, un no parka kokiem skaļi pilēja ūdens.

– Man ļoti žēl.

– Jā, protams. Es vēl tur pastāvēju kādu laiku pie tā loga un tad aizgāju. Es apsēdos slimnīcas parkā uz

soliņa un apēdu zemenes. Tās izrādījās skābas, kā jau lietainā vasarā. Un pēc tam es braucu mājās.

– Vai jūs raudājāt?

– Tikai pirmajā tramvajā, bet pēc pārsēšanās vairs ne.

– Jūs pateicāt mātei?

– Nē, es viņai neko neteicu, jo, kad braucu otrajā tramvajā, es pēkšņi sapratu, ka mans brālis ir dzīvs, tikai noburts kā punduris Gardeguns uz septiņiem gadiem. Man likās, ka tā ir vesela dzīve, jo man pašam bija septiņi gadi.

– Vai pasūtīsiet vēl kaut ko?

– Nē, pietiks. Lietus ir pārgājis, un man laikam jāiet.